

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA KORAL v. POLSCE

(Skarga nr 52518/99)

WYROK

STRASBOURG

5 listopada 2002 r.

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

W sprawie Koral p. Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja) zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Pan Nicolas BRATZA, *Przewodniczący*,

Pani E. PALM,

Pani V. STRÁŽNICKÁ,

Pan M. FISCHBACH,

Pan J. CASADEVALL,

Pan R. MARUSTE,

Pan L. GARLICKI, *sędziowie*,

a także Pana M. O'BOYLE, *Kancierz Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 15 października 2002 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 52518/99) wniesionej w dniu 11 maja 1999 r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka („Trybunał”) na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, Zygmunta Korala („skarżący”).

2. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez swojego pełnomocnika, Pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucał, że jego sprawa nie była rozpatrzona w rozsądnym terminie z naruszeniem artykułu 6 § 1 Konwencji.

4. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (artykuł 52 § 1 Regulaminu Trybunału). Wewnątrz tej Sekcji ustanowiono Izbę (artykuł 27 § 1 Konwencji), która miała zająć się sprawą zgodnie z artykułem 26 § 1 Regulaminu Trybunału. Dnia 12 grudnia 2000 r. Czwarta Sekcja podjęła decyzję o zakomunikowaniu Rządowi skargi na długość trwania postępowania. Tego samego dnia oddalona została pozostała część skargi. Skardze został nadany charakter priorytetowy zgodnie z art. 41 Regulaminu Trybunału.

5. Dnia 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład Sekcji (artykuł 25 § 1 Regulaminu). Niniejsza sprawa została przydzielona do nowo utworzonej Trzeciej Sekcji.

6. Decyzją z dnia 10 stycznia 2002 r. Trybunał uznał skargę za dopuszczalną.

7. Następnie sprawa została przekazana do Czwartej Sekcji.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

8. Skarżący urodził się i mieszka w Krakowie, w Polsce.

9. Dnia 28 maja 1971 r. Sąd Powiatowy w Chrzanowie wydał postanowienie stwierdzające, że spadek po M.H. (teściowej skarżącego) odziedziczyły jej trzy córki Z.Z., H.Ś.-Z. i M.K. (żona skarżącego) oraz jej wnuczka (M.S.).

Dnia czerwca 1977 r. Sąd Rejonowy Kraków-Śródmieście postanowił, że skarżący odziedziczył spadek po swojej zmarłej żonie.

1. Fakty przed dniem 1 maja 1993 r.

10. Dnia 15 października 1977 r. Z.Z., H.Ś.-Z. and M.S. (“wnioskodawczynie”) złożyły wniosek o podział spadku po M.H. Spadek składał się z działek ziemi, domu i do tej pory był użytkowany w częściach. Skarżący był uczestnikiem tego postępowania jako spadkobierca swojej żony.

11. Dnia 30 maja 1979 r. Sąd Rejonowy w Krakowie wydał postanowienie o podziale spadku. Na skutek rewizji (ang. applicant’s appeal) dnia 16 listopada 1979 r. Sąd Wojewódzki w Krakowie zmienił częściowo decyzję sądu pierwszej instancji.

12. Dnia 3 października 1980 r. w wyniku rewizji nadzwyczajnej złożonej przez Ministra Sprawiedliwości, Sąd Najwyższy uchylił oba postanowienia i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania do sądu pierwszej instancji.

13. Dnia 29 stycznia 1985 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie. Dnia 11 września 1985 r. Sąd Wojewódzki uchylił postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Dnia 16 czerwca 1986 r. Sąd Rejonowy wydał kolejne postanowienie. Dnia 18 września 1987 r. Sąd wojewódzki uchylił je.

14. Dnia 26 października 1998 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie. Dnia 3 lutego 1989 r. Sąd Wojewódzki oddalił złożoną przeciwko temu postanowieniu rewizję skarżącego.

15. Dnia 14 września 1989 r. w wyniku rewizji nadzwyczajnej złożonej przez Ministra Sprawiedliwości, Sąd Najwyższy częściowo uchylił postanowienia obu sądów niższych instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Dnia 14 września 1989 r. postanowienie Sądu Rejonowego z 26 października 1988 r. stało się prawomocne w zakresie sposobu podziału spadku. dalsze postępowanie dotyczyło jedynie wysokości spłat za określone udziały w spadku.

16. Przed dniem 1 maja 1993r. Sąd Rejonowy, Sąd Wojewódzki i Sąd Najwyższy przeprowadziły łącznie 38 rozpraw. W tym czasie sądy prowadzące sprawę przesłuchały co najmniej piętnastu świadków i pięciu biegłych. Sądom przedłożone jedenaście opinii biegłych, przeprowadzono pięć wizji lokalnych. Pięciokrotnie skarżący składał wnioski o wyłączenie sędziów rozpatrujących sprawę, co spowodowało opóźnienie około dziesięciu miesięcy. Postępowanie było dwukrotnie zawieszone (dnia 23 maja 1980 r. przez Sąd Najwyższy i dnia 13 lipca 1982 r. przez Sąd Rejonowy), co spowodowało opóźnienie około jedenastu miesięcy.

2. Fakty po 30 kwietnia 1993 r.

17. Dnia 1 lipca 1993r. Sąd Rejonowy postanowił, że ekspert R.L. powinien przygotować nową opinię. Dnia 15 września 1993 r. skarżący zakwestionował biegłego i zwrócił się do sądu o spowodowanie, by biegły A.S. przygotował opinię dodatkową.

18. Dnia 11 października 1993 r. biegły R.L. przedłożył swoją opinię Sądowi Rejonowemu. Przy przygotowaniu opinii nastąpiły pewne przeszkody spowodowane zachowaniem stron. Dnia 6 listopada 1993 r. skarżący ponownie zwrócił się do sądu o zlecenie przygotowania opinii innemu biegłemu.

19. Dnia 10 listopada 1993 r. skarżący złożył wniosek o wyłączenie sędziego. Dnia 19 listopada 1993 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek skarżącego jako nieuzasadniony.

20. Dnia 30 listopada 1993 r. skarżący zwrócił się do sądu o wydanie zarządzenia tymczasowego oraz o wpisanie do księgi wieczystej informacji o toczącym się w odniesieniu do spadku (nieruchomości) postępowaniu.

21. Dnia 1 grudnia 1993 r. wnioskodawczyni przedłożyły swoje uwagi co do opinii biegłego. Dnia 10 stycznia 1994 r. skarżący przedłożył swoje uwagi. Zwrócił się także do sądu o zlecenie przygotowania opinii innemu biegłemu. Dnia 11 stycznia 1994 r. złożył do sądu kolejne pisma procesowe.

22. Dnia 17 stycznia 1994 r. Sąd Rejonowy Przeprowadził rozprawę. Oddalił wniosek skarżącego z 30 listopada 1993 r. Dnia 18 lutego 1994 r. skarżący zwrócił się do sądu o powołanie wskazanego świadka oraz przedłożył dalsze uwagi co do opinii biegłego.

23. Dnia 10 marca 1004 r. biegły R.L. przedłożył sądowi kolejną opinię. Dnia 21 kwietnia 1994 r. wnioskodawczynie przedłożyły swoje uwagi co do tej opinii. Zgodziły się w zasadzie z wnioskami zawartymi w opinii, ale zażądały przygotowania dalszej opinii dodatkowej.

24. Dnia 4 lipca 1994 r. skarżący zwrócił się do sądu o wydanie zarządzenia tymczasowego. Sąd Rejonowy wyznaczył rozprawę na 15 lipca 1994 r. Została ona odroczone do 9 września 1994 r. na wniosek wnioskodawczyń. Dnia 22 sierpnia 1994 r. skarżący złożył wniosek o wyłączenie sędziego.

25. Dnia 9 września 1994 r. sąd przeprowadził rozprawę i przesłuchał biegłego. Dnia 21 września 1994 r. sąd oddalił wniosek skarżącego z dnia 4 lipca 1994 r. Dnia 30 września 1994 r. biegły przedłożył odpowiedź na uwagę skarżącego do opinii.

26. Dnia 19 października 1994 r. skarżący odwołał się od postanowienia z dnia 21 września 1994 r. Dnia 5 grudnia 1994 r. skarżący uzupełnił braki formalne w swoim zażaleniu I wpłacił opłatę od złożenia zażalenia. Dnia 22 grudnia 1994 r. Sąd Wojewódzki w Krakowie oddalił zażalenie skarżącego. Dnia 2 stycznia 1995 r. akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Rejonowego.

27. Dnia 28 kwietnia 1995 r. skarżący złożył do sądu odpowiedź na pismo biegłego z dnia 30 września 1994 r. Dnia 5 maja 1995 r. sąd przeprowadził rozprawę I przesłuchał dwóch świadków oraz biegłego R.L.

28. Dni 16 sierpnia 1995 r. skarżący zwrócił się do sądu o zlecenie przygotowania opinii przez innego biegłego. Dnia 19 września 1995 r. skarżący zwrócił się do sądu o wydanie zarządzenia tymczasowego oraz zabezpieczenie jego roszczenia w postępowaniu. Dnia 22 września 1995 r. sąd przeprowadził rozprawę. Oddalił wniosek skarżącego o wydanie zarządzenia tymczasowego i nakłaniał strony do zawarcia ugody. Tego samego dnia na zgody wniosek stron sąd zawiesił postępowanie.

29. Dnia 22 listopada 1995 r. skarżący zwrócił się do sądu o podjęcie zawieszonego postępowania, ponieważ nie zgadzał się z wysokością kwoty, jaką zaproponowały mu wnioskodawczynie (w ramach ugody). Dnia 6 grudnia 1995 r. sąd oddalił wniosek.

30. Dnia 17 stycznia 1996 r. skarżący ponownie zwrócił się do sądu – tym razem z sukcesem – o podjęcie zawieszonego postępowania. Dnia 16 lutego 1996 r. sąd przeprowadził rozprawę. Przesłuchał dwóch świadków oraz nałożył karę grzywny na innego świadka, który nie pojawił się na rozprawie. Rozprawa wyznaczona na dzień 22 marca 1996 r. została odroczone na wniosek wnioskodawczyń.

31. Na rozprawie przeprowadzonej dnia 23 kwietnia 1996 r. sąd przesłuchał jednego świadka. Sąd wyznaczył wszystkim wnioskodawcom czternastodniowy termin na przedłożenie propozycji co do przeliczenia wartości obiektów uwzględnionych w opinii biegłego.

32. Dnia 6 maja 1996 r. skarżący zwrócił się do sądu o zlecenie przygotowania opinii innemu biegłemu. Sąd przychylił się do tego wniosku i rozpoczął poszukiwania innego biegłego. Dwóch biegłych odmówiło przygotowania opinii. W późniejszym nieokreślonym terminie biegły J.W. zgodził się przygotować opinię.

33. dnia 11 lutego 1997 r. biegły J.W. przedłożył sądowi swoją opinię. Dnia 14 kwietnia 1997 r. wnioskodawczynie zakwestionowały opinię.

34. Dnia 29 kwietnia 1997 r. sąd zlecił biegłemu J.W. przygotowanie opinii dodatkowej biorąc pod uwagę wartość rynkową nieruchomości. Dnia 19 maja 1997 r. biegły odpowiedział, że nie jest w stanie tego zrobić. Tego samego dnia sąd zlecił innemu biegłemu W.O. przygotowanie opinii w celu określenia wartości rynkowej nieruchomości (biorąc za punkt wyjścia dzień 26 października 1988 r., czyli datę kiedy sąd zdecydował o przyznaniu nieruchomości Z.S.).

35. Dnia 12 czerwca 1997 r. sąd przeprowadził , w obecności biegłego oraz wnioskodawczyń, wizję lokalną. Dnia 27 czerwca 1997 r. biegły przedłożył swoją opinię. Dnia 25 lipca 1997 r. wnioskodawczynie zwróciły się do sądu o zmianę terminu rozprawy wyznaczonej na 11 września 1997 r. Dnia 29 lipca 1997 r. sąd oddalił ten wniosek.

36. Dnia 8 sierpnia 1997 r. skarżący złożył swoje uwagi co do opinii biegłego, w których sprzeciwił się wnioskowi biegłego. Dnia 27 sierpnia 1997 r. skarżący zwrócił się do sądu o wezwanie na rozprawę biegłego J.W. w celu złożenia przez niego wyjaśnień co do różnic pomiędzy wartością nieruchomości przedstawioną w dwóch opiniach.

37. Dnia 11 września 1997 r. sąd przeprowadził rozprawę. Sąd zakończył rozpatrywanie sprawy. Dnia 12 września 1997 r. skarżący zwrócił się do sądu o zlecenie przygotowania jeszcze jednej opinii biegłego.

38. Dnia 25 września 1997 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie i zdecydował o obowiązku S.Z. do spłacenia udziału skarżącego w nieruchomości. Oddalił roszczenie skarżącego o podział wydatków na utrzymanie oraz domu, ponieważ te kwestie zostały już rozstrzygnięte w postanowieniu z dnia 26 października 1988 r. (*res iudicata*). Sąd oparł swoje postanowienie wyłącznie o opinię z dnia 27 czerwca 1997 r. przygotowaną przez biegłego W.O., która szacowała wartość rynkową nieruchomości. Uznał opinie przygotowane przez biegłych A.S. i J.W. za nieaktualne. W odniesieniu do opinii przygotowanej przez biegłego R.L. sąd uznał, że nie powinna ona być brana pod uwagę.

39. Dnia 16 października 1997 r. skarżący złożył apelację i złożył wniosek o zwolnieniu go z opłaty sądowej od wniesienia apelacji. Dnia 22 i 23 października wnioskodawczynie złożyły swoje apelacje. Dnia 25 listopada 1997 r. Sąd Rejonowy zwolnił skarżącego z opłaty apelacyjnej.

40. Dnia 17 grudnia 1997 r. akta sprawy zostały przekazane do Sadu Wojewódzkiego. dnia 18 grudnia 1997 r. złożył wniosek o wyłączenie dwóch sędziów tego sądu. Dnia 19 lutego 1998 r. Sąd Wojewódzki przeprowadził rozprawę. Została ona odroczona do dnia 3 kwietnia 1998 r. z powodu nieobecności świadka. W późniejszym terminie sąd przesłuchał świadka i biegłego W.O. Sąd zakończył rozpatrywanie sprawy i odroczył wydanie wyroku do dnia 8 kwietnia 1998 r. Dnia 7 kwietnia 1998 r. sąd oddalił wniosek skarżącego z dnia 18 grudnia 1997 r. Dnia 18 kwietnia 1998 r. Sąd Wojewódzki oddalił obie apelacje.

41. Dnia 9 kwietnia 1998 r. złożył zapowiedź kasacji. Dnia 19 maja 1998 r. złożył do Sądu Wojewódzkiego wniosek o zwolnienie go z opłat sądowych od wniesienia kasacji. Dnia 1 czerwca 1998 r. skarżący złożył kasację. Dnia 5 czerwca 1998 r. Sąd Wojewódzki oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów od wniesienia kasacji. Dnia 10 czerwca 1998 r. skarżący wniósł opłatę.

42. Dnia 9 grudnia 1998 r. Sąd Najwyższy rozpatrzył i oddalił kasację skarżącego.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

43. Skarżący zarzucał, że postępowanie cywilne w jego sprawie nie zostało zakończone w rozsądnym terminie, w sprzeczności z artykułem 6 § 1 Konwencji, który w omawianym zakresie brzmi następująco:

„Przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ..., każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd...”

44. Rząd zakwestionował takie stanowisko.

A. Okres podlegający rozpatrzeniu

45. Trybunał zauważa po pierwsze, że postępowanie rozpoczęło się 15 października 1977 r. (patrz paragraf 10 powyżej). Jednakże, okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się dnia 1 maja 1993 r., kiedy weszła w życie deklaracja Polski o uznaniu prawa do składania skarg indywidualnych na podstawie dawnego artykułu 25 Konwencji. Postępowanie zostało zakończone dnia 9 grudnia 1998 r. przez Sąd Najwyższy (patrz paragraf 42 powyżej). Tak oto trwało ono dwadzieścia jeden lat, jeden miesiąc i dwadzieścia pięć dni, z czego jurysdykcji Trybunału *ratione temporis* podlega jedynie okres pięciu lat, siedmiu miesięcy i jedenastu dni.

46. Trybunał przypomina, że aby ocenić zasadność długości trwania rozpatrywanego okresu, należy wziąć pod uwagę stan sprawy w dniu 1 maja 1993 r. (patrz, m.in., *Humen p. Polsce*[GC], nr 26614/95, §§ 58-59, 15 październik 1999 r., niepublikowany).

B. Rozsądna długość postępowania

1. Stanowisko skarżącego

47. Skarżący uważał, że postępowanie w jego sprawie trwało dłużej niż 21 lat. Utrzymywał dalej, że ogólna długość postępowania nie może usprawiedliwiona znacznym stopniem złożoności sprawy.

Skarżący zarzucał ponadto, że w sprawie doszło do znacznych okresów bezczynności po stronie sądów od 1980 do 1983 r. oraz od 1989 r. do 1997 r. Uważał ponadto, że sądy były odpowiedzialne za opóźnienia wynikające z powolnego przygotowywania przez biegłych opinii.

48. Na koniec, podkreślał, że nadmierna długość trwania postępowania naraził go na poważny stres biorąc uwagę jego podeszły wiek.

2. Stanowisko Rządu

49. Rząd twierdził, że sprawa była wyjątkowo skomplikowana z powodu tego, że określenie wartości nieruchomości było bardzo trudne. W związku z tym, sądy zmuszone były skorzystać ze znacznej ilości opinii biegłych.

50. Ponadto twierdził, że sądy wykazały należyłą staranność w prowadzeniu sprawy.

51. W podsumowaniu, Rząd podkreślił, że skarżący w znaczącym stopniu przyczynił się do przedłużenia czasu postępowania. W szczególności, sześciokrotnie składał do sądu wnioski zlecenie przygotowania przez biegłych opinii.

3. Ocena Trybunału

52. Trybunał przypomina, że rozsądna długość trwania postępowania musi być oceniona w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem kryteriów ustalonych w orzecznictwie Trybunału, w szczególności stopnia złożoności sprawy, postępowania skarżącego i właściwych władz oraz wagi postępowania dla skarżącego (patrz, m.in., *Frydlender p. Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII; i *Humen p. Polsce* cytowany powyżej, § 60).

53. W odniesieniu do stopnia złożoności sprawy, Trybunał zauważa, że po przekazaniu sprawy przez Sąd Najwyższy dnia 14 września 1989 r. Sąd Rejonowy korzystał z opinii czterech różnych biegłych. Jednakże, jedynie ostatnia opinii przedłożona sądowi dnia 27 czerwca 1997 r. została

uwzględniona przez sąd w postanowieniu wydanym dnia 25 września 1997 r., podczas gdy pozostałe zostały uznane przez sąd jako nie mające istotnego znaczenia (patrz paragraf 38 powyżej).

W świetle powyższego oraz uwzględniając fakt, że konieczność uzyskania wielu opinii była wynikiem braku spójności decyzji podejmowanych przez sąd w odniesieniu do dopuszczenia dowodów a także braku właściwego nadzoru nad pracą biegłych, Trybunał uważa, że stwierdzenie Rządu, iż sprawa była bardzo skomplikowana nie jest przekonujące. Ponadto, oszacowanie wartości rynkowej nieruchomości i w konsekwencji określenie wysokości spłat jakie miały być poczynione na rzecz spadkobierców za ich udziały w nieruchomości nie może być postrzegana jako kwestia szczególnie skomplikowana.

54. Rząd twierdził, że skarżący w znaczący sposób przyczynił się do przedłużenia postępowania (patrz paragraf 51 powyżej). Trybunał uważa, iż prawdą jest, że skarżący dwukrotnie złożył wniosek o wyłączenie sędziego. Jednakże, nie wydaje się, aby te wydarzenia w znaczący sposób wydłużyły postępowanie.

55. Odnosząc się do postępowania władz, Trybunał zauważa, że po wydaniu postanowienia Sądu Rejonowego dnia 25 września 1997 r. nie było opóźnień w postępowaniu przed Sądem Wojewódzki i Sądem Najwyższym, których odpowiedzialnością można by obciążyć władze (patrz paragrafy 38-42 powyżej).

Mimo to Trybunał uważa, że władze odpowiedzialne były za opóźnienia w postępowaniach zmierzających do uzyskania dowodów z opinii biegłych (patrz paragrafy 17, 18, 23, 32-34 powyżej). W tym względzie Trybunał zauważa, że uzyskanie dowodów zmierzających do oceny kwestii spłat za udziały w nieruchomości zajęło Sądowi Rejonowemu osiem lat (w tym 4 lata i 4 miesiące po dniu 1 maja 1993 r.).

56. Na koniec, biorąc pod uwagę wagę postępowania dla skarżącego, Trybunał zauważa, że podeszły wiek skarżącego oraz ogólna długość trwania postępowania jest czynnikiem, który powinien mieć wpływ na przyspieszone rozpatrzenie sprawy.

57. Oceniając odpowiednie fakty w całości oraz mając na uwadze stan sprawy w dniu 1 maja 1993 r., Trybunał uważa, że wymóg „rozsądnej długości trwania” określony w artykule 6 § 1 Konwencji nie był zachowany w tym przypadku.

58. W związku z tym doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

59. Zgodnie z artykułem 41 Konwencji:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

60. Skarżący domagał się przyznania mu kwoty 250.000 zł (ok. 62.500 EURO) w ramach odszkodowania za szkody, jakich doznał w rezultacie długości trwania postępowania i za rzekomą utratę zdrowia spowodowaną nierozsądnymi opóźnieniami w rozpatrywaniu jego sprawy.

61. Rząd uważał, że żądania skarżącego były nadmierne i zwrócił się do Trybunału o orzeczenie, że samo stwierdzenie naruszenia stanowić miałoby wystarczające zadośćuczynienie.

62. W odniesieniu do rzekomej szkody materialnej, Trybunał konkluduje na podstawie zgromadzonych dowodów, że skarżący nie wykazał, aby odniesiona szkoda materialna została spowodowana przez nierozsądną długość zakwestionowanego postępowania. W konsekwencji, nie ma uzasadnienia dla przyznania mu jakiegokolwiek świadczenia z tego tytułu (patrz, *mutatis mutandis*, *Kudła p. Polsce* [GC], nr 30210/96, § 164, ECHR 2000-XI).

63. Trybunał zauważył, że skarżący z pewnością odniósł szkodę o charakterze niematerialnym, jak niepokój i frustracja będące wynikiem przedłużającego się postępowania, które nie mogą być naprawione przez samo orzeczenie naruszenia. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy oraz dokonując oceny na zasadzie słuszności Trybunał przyznaje skarżącemu z tego tytułu kwotę 5.000 EURO.

B. Koszty i wydatki

64. Skarżący nie domagał się zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w wyniku postępowania przed Trybunałem.

C. Odsetki z tytułu nie wypłacenia zadośćuczynienia

65. Trybunał uważa, że odsetki z tytułu nie wypłacenia zadośćuczynienia powinny być ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową

Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe (patrz *Christine Goodwin p. Wielkiej Brytanii* [GC], skarga nr 28957, § 124, zostanie opublikowany w ECHR 2002-).

Z TYCH PRZYCZYN JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 6 Konwencji;
2. *Uznaje*
 - (a) pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu, z tytułu szkód niematerialnych, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, 5.000 EURO (pięć tysięcy EURO), które będą przeliczone na walutę polską według kursu z dnia uprawomocnienia się wyroku;
 - (b) zwykłe odsetki według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe będą płatne od tej sumy od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty;
3. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego dotyczącego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie dnia 5 listopada 2002 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

NicolasBRATZA
Przewodniczący